

Usein kysytyt kysymykset: CE-merkintä

Kohderyhmä: kunnan rakennusvalvontaviranomainen

1. Mikä on CE-merkintä?

Kiinnittämällä rakennustuotteeseen CE-merkinnän valmistaja vakuuttaa, että rakennustuotteen ominaisuudet ovat eurooppalaisen harmonisoidun tuotestandardin tai eurooppalaisen teknisen arvioinnin mukaiset.

Tavoitteena on parantaa rakennustuotteiden vertailukelpoisuutta antamalla tarkkoja ja luotettavia tietoja rakennustuotteiden suoritustasoista ja ominaisuuksista. Näin edistetään tuotteiden vapaata liikkuvuutta EU:n alueella. Suunnittelijat ja kuluttajat voivat verrata rakennustuotteiden suoritustasoilmoituksia helposti toisiinsa, kun tuotteen ominaisuudet ilmoitetaan aina samalla tavalla. Tämä helpottaa myös suomalaisten tuotteiden myymistä muualle Eurooppaan.

Sen sijaan, että valmistaja joutuisi hankkimaan erilliset kansalliset hyväksynyt jäsenmaissa, hän CE-merkitsee rakennustuotteen. Myös tuonti Suomeen helpottuu ja tämä lisää rakennuttajien hankintamahdollisuuksia. Suomessa pakollinen CE-merkintäjärjestelmä vaikuttaa myös tuotteiden ominaisuuksien aiempaa yhdenmukaisempaan ilmoittamiseen, mikä osaltaan tukee rakentamisen laadun parantumista. CE-merkintä tuli pakolliseksi valtaosalle rakennustuotteita, kun Euroopan unionin rakennustuoteasetus tuli kokonaisuudessaan voimaan 1.7.2013.

2. Mitä rakennustuotteen CE-merkintä kertoo?

CE-merkintä kertoo, että valmistaja on testannut tai laskenut rakennustuotteensa ominaisuudet harmonisoidussa tuotestandardissa (hEN) tai eurooppalaisessa teknisessä arvioinnissa (ETA) edellytetyllä tavalla. CE-merkintä helpottaa rakennustuotteiden ominaisuuksien vertailua, rakentamista ja suunnittelua, koska tuotteiden ominaisuudet tulee todentaa ja ilmoittaa yhdenmukaisella tavalla.

CE-merkintä helpottaa myös suomalaisten tuotteiden myyntiä muualle Eurooppaan, sillä CE-merkityn rakennustuotteen voi saattaa markkinoille kaikkialla Euroopan talousalueen maissa ilman erillisiä, jokaisessa maassa tehtäviä selvityksiä. CE-merkintä koostuu kirjaimista "CE".

3. Mitkä tuotteet on CE-merkittävä?

Rakennustuote on CE-merkittävä silloin, kun se kuuluu sellaisen harmonisoidun tuotestandardin (hEN) soveltamisalaan, jonka siirtymäaika on päättynyt tai valmistaja on hakenut ja saanut rakennustuotteelle eurooppalaisen teknisen arvioinnin (ETA). Edellä mainittuja rakennustuotteita ei saa saattaa markkinoille 1.7.2013 lähtien ilman CE-merkintää Suomessa eikä muualla EU- ja EFTA-maissa. CE-merkinnän pakollisuudesta on säädetty EU:n rakennustuoteasetuksessa. Rakennustuotteessa voi käyttää CE-merkintää jo siirtymäaikana.

Muita rakennustuotteita ei saa CE-merkitä rakennustuoteasetuksen mukaisesti.

4. Mikä on suoritustasoilmoitus (DoP)?

Suoritustasoilmoitus on edellytys CE-merkinnän kiinnittämiseksi. Suoritustasoilmoitus on määrämuotoinen ilmoitus, jonka valmistaja laatii harmonisoidun tuotestandardin (hEN) tai eurooppalaisen teknisen arvioinnin (ETA) pohjalta rakennustuoteasetuksen liitteen III sisältämän mallin mukaisesti.

Suoritustasoilmoitus tehdään niistä tuotteen ominaisuuksista, jotka harmonisoitu tuotestandardi määrittää tuotteen osalta ilmoitettavaksi. Useimmiten harmonisoidun tuotestandardin mukaisten ominaisuuksien ilmoittaminen vaatii ulkopuolisen, niin sanotun ilmoitetun laitoksen hyväksynnän. Suoritustasoilmoitus on ainoa mahdollinen tapa ilmoittaa rakennustuotteen ominaisuuksien arvot ja luokat.

5. Mikä on eurooppalainen tekninen arviointi ETA?

Eurooppalainen tekninen arviointi eli ETA voidaan myöntää rakennustuotteille, joille ei ole olemassa harmonisoitua tuotestandardia. ETA on vapaaehtoinen, CE-merkintään johtava tekninen arviointi, joka on tarkoitettu erityisesti uusille, innovatiivisille tuotteille.

Eurooppalaisia teknisiä arviointeja myöntäväksi toimielimeksi (TAB) on Suomessa nimetty VTT Expert Services Oy. Valmistaja voi käyttää minkä tahansa EU-maan päteväksi todettua toimielintä (TAB).

6. Kenen vastuulla on CE-merkinnän kiinnittäminen?

CE-merkinnän kiinnittäminen on rakennustuotteen valmistajan vastuulla.

7. Pitääkö jo esimerkiksi työmaalla olevat tuotteet jälkikäteen CE-merkitä 1.7.2013 alkaen?

Jos rakennustuote on saatettu markkinoille ennen 1.7.2013, sitä ei tarvitse CE-merkitä 1.7.2013 jälkeen. Siten rakennustuote, joka on toimitettu työmaalle ennen 1.7.2013, ei vaadi CE-merkintää.

Tällainen tuote voi kuitenkin olla CE-merkitty ja sen tulee joka tapauksessa täyttää kansalliset viranomaisvaatimukset.

Tuote saatetaan yhteisön markkinoille silloin, kun se asetetaan saataville ensimmäistä kertaa. Käytännössä rajana on usein pidetty sitä hetkeä, jolloin tuote lähtee tehtaan portista. Lisäksi markkinoille saattamisen käsite viittaa yksittäisiin tuotteisiin eikä tuotetyyppiin, riippumatta siitä, onko tuote valmistettu yksittäiskappaleena vai sarjatuotantona. Kun tuote saatetaan markkinoille 1.7.2013 lähtien, on sen oltava rakennustuoteasetuksen mukainen. Tehtaan portista 1.7.2013 alkaen ulos ajettavat CE-merkinnän soveltamisalan piiriin kuuluvat tuotteet on CE-merkittävä.

8. Mitä tapahtuu, jos tuote on CE-merkitty virheellisesti tai ilman asianmukaista menettelyä?

Jos tuote on markkinoilla ja sen CE-merkinnässä on puutteita tai jos merkintää käytetään tuotteessa ilman sen käytön mukaisia edellytyksiä, markkinavalvontaviranomainen määrittää toimenpiteet puutteiden poistamiseksi. Pahimmassa tapauksessa voidaan tuotteen myynti tai sen rakentamiskäyttö kieltää ja velvoittaa valmistaja poistamaan tuote markkinoilta omalla kustannuksellaan.

CE-merkintä rikkomuslaissa on rangaistukset NLF-asetuksen CE-merkintää koskevan järjestelmän rikkomustilanteisiin.

9. Kuka vastaa, että työmaalla käytettävä rakennustuote on sekä CE-merkitty että kelpoinen Suomen olosuhteissa?

Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) säätelee rakennushankkeeseen ryhtyvän velvollisuuksista. Maankäyttö- ja rakennuslain 119 §:n mukaan rakennushankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava siitä, että rakennus suunnitellaan ja rakennetaan rakentamista koskevien säännösten ja määräysten sekä myönnetyn luvan mukaisesti. Rakennushankkeeseen ryhtyvän velvollisuuksiin kuuluu käytettävien rakennustuotteiden kelpoisuudesta huolehtiminen eli hänen tulee varmistaa, että valittua rakennustuotetta voidaan käyttää kyseisessä rakennuskohteessa.

Rakennushankkeeseen ryhtyvällä tulee olla hankkeen vaativuus huomioon ottaen riittävät edellytykset sen toteuttamiseen sekä käytettävissään pätevä henkilöstö. Rakennushankkeeseen ryhtyvän huolehtimisvelvollisuuteen kuuluu, että hänen rakennustyössä käyttämänsä rakennustuotteet täyttävät niille asetettavat vaatimukset. Suunnittelijoiden tehtävänä on määritellä suunnitelmissa millaisia ominaisuuksia ja niiden vaatimustasoja rakennustuotteelta vaaditaan, ottaen huomioon tuotteen aiottu käyttötarkoitus ja CE-merkittyjen tuotteiden ilmoitettujen ominaisuuksien suoritustasot. Rakentamiselle asetettavista olennaisista teknisistä vaatimuksista on säädetty maankäyttö- ja rakennuslain pykälissä 117 a-g.

Maankäyttö- ja rakennuslain 152 §:n mukaan rakennustuotteen, joka on tarkoitettu käytettäväksi pysyvänä osana rakennuskohteessa, tulee olla turvallinen ja terveellinen sekä ominaisuuksiltaan sellainen, että rakennuskohde asianmukaisesti suunniteltuna ja rakennettuna täyttää maankäyttö- ja rakennuslaissa säädettyt olennaiset tekniset vaatimukset tavanomaisella kunnossapidolla taloudellisesti perustellun käyttöiän ajan.

Suoritustasoilmoitusta verrataan säädöksistä ja rakennuskohteesta johtuviin vaatimuksiin ja näin selvitetään onko rakennustuote ominaisuuksiltaan sellainen, että se soveltuu käytettäväksi rakennuskohteessa.

10. Kenen tehtävä on valvoa rakennustuotteiden käyttöä Suomessa?

Kunnan rakennusvalvontaviranomainen valvoo rakennustuotteiden käyttöä rakentamisessa kuten aiemminkin. Maankäyttö- ja rakennuslain 181 §:n mukaan kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tulee seurata rakennustuotteiden käyttämistä ja tarpeen mukaan ilmoittaa rakennustuotteen tai CE-merkinnän käyttämisessä havaituista epäkohdista Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle, joka toimii rakennustuoteasetuksen mukaisena markkina- ja turvallisuusvalvontaviranomaisena.

11. Kuinka rakennusvalvonta toimii, kun esim. 1.10.2013 työmaalla todetaan, että tuotteelta puuttuu vaadittu CE-merkintä?

Rakennusvalvontaviranomainen ilmoittaa puutteesta Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle, joka toimii rakennustuoteasetuksen mukaisena markkina- ja turvallisuusvalvontaviranomaisena. Lisäksi rakennusvalvontaviranomainen voi vaatia hankkeeseen ryhtyvää selvittämään rakennustuotteen ominaisuudet, jos sillä on syytä epäillä että rakennustuote ei täytä sille säädettyjä olennaisia teknisiä vaatimuksia.

12. Vaikuttaako rakennusluvan myöntämisaikajankohta CE-merkinnän tarpeellisuuteen, kun rakennuslupa on myönnetty ja/tai rakentaminen aloitettu ennen 1.7.2013?

Rakennusluvan myöntämisellä ei ole vaikutusta CE-merkinnän pakollisuuteen. CE-merkinnän pakollisuuden osalta ratkaiseva ajankohta on se, jolloin rakennustuote on saatettu markkinoille. Jos rakennustuote saatetaan markkinoille 1.7.2013 tai sen jälkeen, sen on oltava rakennustuoteasetuksen mukainen.

13. Mikä on harmonisoitu tuotestandardi ja mistä tietää, onko tuotteelle jo olemassa harmonisoitu tuotestandardi?

Harmonisoitu tuotestandardi eli hEN on Eurooppalaisen standardisointijärjestön, yleensä CENin, laatima CE-merkintään johtava tuotestandardi, josta on julkaistu ilmoitus komission virallisessa lehdessä OJ:ssa. Se määrittää tuotekohtaisesti tuotteilta selvitettävät ominaisuudet, valmistuksen laadunvalvonnan vaatimukset sekä CE-merkinnässä ilmoitettavat tiedot.

Standardisoinnin toimialayhteisöt ovat perustaneet eri osapuolia auttamaan harmonisoitujen tuotestandardien help deskin. Sen sähköpostiosoite on www.henhelpdesk.fi Help deskistä löytyy harmonisoitujen tuotestandardien luettelot, niiden siirtymäajat ja muuta hyödyllistä tietoa. Sinne voi lähettää myös kysymyksiä.

Harmonisoiduista tuotestandardeista ja niiden piiriin kuuluvista tuotteista tai tuoteryhmistä voi kysyä tarkemmin omasta toimialajärjestöstä tai Suomen Standardoimisliitto SFS ry:ltä.

Lista harmonisoiduista tuotestandardeista löytyy myös osoitteesta:

<http://ec.europa.eu/enterprise/newapproach/nando/index.cfm?fuseaction=cpd.hs>

14. Mitä yhdenmukaistetun standardin siirtymäaika tarkoittaa?

Komissio julkaisee harmonisoitujen tuotestandardien listan EU:n virallisessa lehdessä OJ:ssa. Siinä näkyy myös kunkin standardin siirtymäaika. Yleensä siirtymäaika kestää yhden vuoden, mutta poikkeuksiakin on. Tuote voidaan CE-merkitä jo siirtymäajan alusta lähtien, mutta se on pakollinen siirtymäajan loputtua.

Standardeja uusitaan aika ajoin. Uusitulle standardille määritetään uusi siirtymäaika. Vaikka harmonisoidun tuotestandardin uusimman version siirtymäaika olisikin vielä menossa, edellisen version siirtymäaika saattaa silti olla jo päättynyt. Näin CE-merkintä on tällaisessakin tapauksessa pakollista.

15. Mille tuoteryhmille CE-merkintä on pakollinen 1.7.2013 alkaen - kuinka voin seurata tuoteryhmien tulevaa kehitystä? (Mistä saan konkreettisen listan tuotteista?)

CE-merkintä on pakollinen 1.7.2013 alkaen niille tuoteryhmille, joita koskevan harmonisoidun tuotestandardin siirtymäaika on päätynyt. Harmonisoitujen tuotestandardien luettelot, niiden siirtymäajat ja muuta hyödyllistä tietoa löytyy harmonisoitujen tuotestandardien help deskistä, jonka sähköpostiosoite on www.henhelpdesk.fi. Sinne voi lähettää myös kysymyksiä.

Eurooppalaista standardisointia voi seurata osallistumalla CEN:n teknisten komiteoiden kansallisiin tukiryhmiin, joita suomalaiset standardisoinnin toimialayhteisöt hoitavat. Rakennusalan standardisointiselvitys 2011 -asiakirjasta (jonka voi ilmaiseksi ladata Suomen standardisointiliiton kotisivulta www.sfs.fi) saa hyvän yleiskuvan Eurooppalaisesta rakennusalan standardisoinnista ja tiedon tukiryhmien tilanteesta.

16. Mistä tiedän, mitä vaatimuksia mihinkin rakennustuotteeseen kohdistuu?

Kansalliset viranomaissäännökset määrittävät edelleen rakennusten suunnittelua, rakennustuotteiden käyttöä sekä rakennuskohdetta. CE-merkintä koskee vain tuotteen ominaisuuksia – tuotteen käytettävyyden aiottuun rakennuskohteeseen on aina arvioitava erikseen aiotun käytön, paikallisten olosuhteiden ja rakentamismääräysten perusteella. CE-merkintä tuotteessa ei automaattisesti takaa esimerkiksi sitä, että tuotteen pakkasenkestävyys olisi Suomen viranomaisvaatimukset täyttävä tai että tuotteen pakkasenkestävyyttä olisi ylipäänsä testattu.

Vastuu rakennustuotteen ominaisuuksien valinnasta on tavallisesti suunnittelijalla.

Rakennustuotteiden käyttäjien tulee aina tarkistaa, täyttävätkö tuotteelle CE-merkinnässä ilmoitetut ominaisuuksien arvot ja luokat kansalliset vaatimustasot. Jatkossa viranomaisvaatimuksissa tulisi olla ilmaistu suoraan tai epäsuorasti ne vaatimustenmukaisuustasot, joita vaaditaan tuotteen ominaisuudelta esim. pakkasenkestävyyden osalta.

17. Miten CE-merkintä vaikuttaa rakennustuotteen kelpoisuuteen Suomessa? Mitä muita vaatimuksia rakennustuotteille ja niiden käytölle on maassamme?

CE-merkintä tarkoittaa sitä, että rakennustuote on harmonisoidun tuotestandardin (hEN) tai eurooppalaisen teknisen arvioinnin (ETA) mukainen. Valmistaja vastaa siitä, että hänen ilmoittamansa tiedot pitävät paikkansa.

Tuotteelta ei voida vaatia muita osoittamistapoja tai testauksia. Maankäyttö- ja rakennuslain 117 a-g §:ssä säädetään olennaisista teknisistä vaatimuksista, joita tarkentaa Suomen rakentamismääräyskokoelmassa annetut säännökset.

Rakennustuotteen suoritustasoilmoituksessa ilmoitettuja suoritustasoja tai luokkia verrataan Suomen kansallisiin vaatimuksiin.

Rakennustuote on kelpoinen rakentamisessa käytettäväksi, jos se on suoritustasoltaan Suomen kansallisten vaatimusten mukainen ja soveltuu käyttöön rakennuskohteen suunnitteluratkaisut huomioon ottaen.

18. Mitkä rakentamisen tahot tarvitsevat harmonisoituja tuotestandardeja ja miksi? Mistä löydän standardit suomen kielellä?

Harmonisoituja tuotestandardeja tarvitsevat rakennustuotteiden valmistajat, jotta rakennustuote voidaan CE-merkitä. Suunnittelijoiden on oltava tietoisia rakennustuotteiden ominaisuuksista, jotta he voivat valita markkinoilla olevista tuotteista rakennuskohteeseen sopivan tuotteen. Harmonisoituja tuotestandardeja voi hankkia Suomen Standardoimisliitto SFS ry:ltä, joka myös huolehtii harmonisoitujen tuotestandardien kääntämisestä.

19. Mistä saa tietoa eri EU-maiden kansallisista vaatimuksista ja vaatimustasoista?

Kaikissa jäsenmaissa toimii rakennustuoteyhteyspiste, josta voi tiedustella kyseisen jäsenmaan kansallisia vaatimuksia ja vaatimustasoja. Suomen rakennustuoteyhteyspisteenä toimii työ- ja elinkeinoministeriö: p. 029 506 0000 (vaihe), sisamarkkinat@tem.fi.

Euroopan komissio ylläpitää ja päivittää yhteystietolistaa kaikkien jäsenmaiden rakennustuoteyhteyspisteistä. Niiden yhteystiedot löytyvät osoitteesta: http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/construction/files/cpr-nat-contact-points_en.pdf.

20. Onko muita keinoja osoittaa rakennustuotteen ominaisuudet kuin CE-merkintä?

Kansalliset hyväksyntämenettelyt ovat Suomessa käytössä olevia rakennustuotteiden hyväksyntämenettelyjä niille tuotteille, joissa ei voida käyttää CE-merkintää siksi, että tuotteelle ei ole olemassa harmonisoitua tuotestandardia eikä valmistaja ole hakenut ja saanut tuotteelleen eurooppalaista teknistä arviointia (ETA).

Uudet kansalliset hyväksyntämenettelyt perustuvat lakiin eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä (954/2012), joka tuli voimaan 1.7.2013. Lailla kumotaan rakennustuotteiden hyväksynnästä annettu laki (230/2003).

Kansallisilla hyväksyntämenettelyillä tuotteiden valmistaja voi osoittaa eräiden keskeisten, vielä CE merkinnän ulkopuolella olevien tuotteiden tapauksissa, että rakennustuote täyttää maankäyttö- ja rakennuslailla tai sen nojalla annettujen säännösten mukaiset vaatimukset.

Rakennustuotteiden kansalliselle hyväksymiselle on kolme vapaaehtoista vaihtoehtoa:

- 1) **tyyppihyväksyntä**
- 2) **varmennustodistus** ja
- 3) **valmistuksen laadunvalvonnan varmentaminen.**

Rakennushankkeeseen ryhtyvän huolehtimisvelvollisuuteen kuuluu käytettävien rakennustuotteiden kelpoisuudesta huolehtiminen eli hänen tulee varmistaa, että valittua rakennustuotetta voidaan käyttää kyseisessä rakennuskohteessa myös silloin, kun tuotetta ei ole CE-merkitty. Jos hankkeeseen ryhtyvä ei ole huolehtinut asiasta, rakennusvalvontaviranomaisella on mahdollisuus edellyttää rakennustuotteen **rakennuspaikkakohtaista varmentamista** silloin, kun rakennustuotteen kelpoisuutta ei ole muulla tavalla osoitettu ja on syytä epäillä, että rakennustuote ei täytä sille säädetyjä olennaisia teknisiä vaatimuksia. Rakennushankkeeseen ryhtyvä vastaa tästä aiheutuvista kustannuksista. TUKESin markkinavalvonta ei kohdistu kansallisesti hyväksytyihin rakennustuotteisiin.

Kullekin tuoteryhmälle on mahdollista käyttää vain yhtä edellä mainituista kolmesta menettelystä.

Lisätietoja:

www.ym.fi > Maankäyttö ja rakentaminen > Rakentamisen ohjaus > Rakennustuotteiden tuotehyväksyntä

www.ym.fi > Maankäyttö ja rakentaminen > Lainsäädäntö ja ohjeet > Rakennustuotteita koskeva lainsäädäntö

www.tukes.fi > Toimialat > Rakennustuotteet

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

www.kkv.fi

Lainsäädäntöneuvos Kirsi Martinkauppi, ympäristöministeriö, p. 050 582 2464,
etunimi.sukunimi@ymparisto.fi

Rakennusneuvos Matti J. Virtanen, ympäristöministeriö, p. 040 541 1650,
etunimi.sukunimi@ymparisto.fi

Rakennusneuvos Teppo Lehtinen, ympäristöministeriö, p. 050 517 9202,
etunimi.sukunimi@ymparisto.fi

Yli-insinööri Heikki Viitala, Tukes, p. 029 5052 591,
etunimi.sukunimi@tukes.fi